

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Долікарська медична допомога з основами тактичної медицини

Спеціальність: **17 «Терапія та реабілітація»**

Освітньо-професійна програма: **«Фізична терапія, ерготерапія»**

Код компонента в освітній програмі: **ОК 22**

Рівень вищої освіти: **перший бакалаврський**

Форма здобуття освіти: **денна**

Рік навчання: **2**

Семестр(и): **3 (осінній)**

Тип освітнього компонента: **обов'язковий**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: **анатомія людини, нормальна фізіологія, безпека життєдіяльності**

Навчальний рік: **2026-2027**

Кафедра/підрозділ: **кафедра медицини катастроф та військової медицини, вул. Трінклера, 12, навчальний корпус, 3-4 поверх**

Керівник освітнього компонента: **проф. Волкова Юлія Вікторівна,**
email: yv.volkova@knu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knu.edu.ua/course/view.php?id=1948>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Долікарська медична допомога з основами тактичної медицини» Долікарська допомога з основами тактичної медицини стала невід'ємною частиною лікування раптових станів. Значення такої допомоги проявляється в тому, що вона є вирішальною щодо швидкого одужання у повернення тисячі громадян до нормального життя. З цього погляду її значення ще більше зростає. Діапазон найрізноманітніших раптових станів і нещасних випадків великий. Від уміння правильно і своєчасно надати долікарську допомогу нерідко залежить життя людини.

МЕТА КУРСУ: є формування компетентності - здатності надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів та досягненні програмних результатів - надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; обирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- після вивчення дисципліни студент повинен знати, уміти, комунікувати та виявляти автономію й відповідальність у межах своєї професійної діяльності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (12 год.):

1. Клінічні рекомендації з тактичної медицини 2024 відповідно до настанов ТССС.
2. Стандарти догоспітальної медицини, ТССС ASM та ТССС CLS - домедичний рівень надання допомоги.
3. Стандарти догоспітальної медицини, ТССС СМС та ТССС СРР - медичний рівень надання допомоги.
4. Стандарти госпітальної медицини, ТССС МР та ТССС РСС - курс для медичного персоналу та тривала допомога пораненим.

5. TCCC EnRoute - евакуація поранених. Облікові форми й бланки. Медичне обладнання.

Перелік тем практичних занять (32 год.):

1. TCCC ASM. Протокол MARCH. Способи переміщення поранених . Контроль кровотечі: турнікет, гемостатичний бинт, компресійний бандаж.
2. TCCC ASM. Протокол MARCH. Основи контролю прохідності дихальних шляхів. Швидка оцінка стану постраждалого.
3. TCCC ASM. Протокол MARCH. Способи переміщення пораненого. Техніки накладання турнікету.
4. TCCC CLS. Допомога під вогнем. Допомога в польових умовах. Евакуація поранених.
5. TCCC CLS. Розпізнавання шоку. Попередження гіпотермії. Травми голови. Травми ока.
6. TCCC CLS. Допомога при опіках. Переломи. Моніторинг стану постраждалого.
7. TCCC CLS. Підготовка до евакуації. Евакуаційні процедури.
8. TCCC. Медична документація. Медичне обладнання.
9. Диф.залік.

Перелік тем самостійної роботи студента (46 год.)

1. TCCC ASM. Протокол MARCH.Способи переміщення поранених . Контроль кровотечі: турнікет, гемостатичний бинт, компресійний бандаж .
2. TCCC ASM. Протокол MARCH. Основи контролю прохідності дихальних шляхів. Швидка оцінка стану постраждалого.
3. TCCC ASM. Протокол MARCH. Способи переміщення пораненого. Техніки накладання турнікету.
4. TCCC CLS. Допомога під вогнем. Допомога в польових умовах. Евакуація поранених.
5. TCCC CLS. Розпізнавання шоку. Попередження гіпотермії. Травми голови. Травми ока.
6. TCCC CLS. Допомога при опіках. Переломи. Моніторинг стану постраждалого.
7. TCCC CLS. Підготовка до евакуації. Евакуаційні процедури.
8. TCCC. Медична документація. Медичне обладнання.
9. Засоби знеболення, профілактики ран. Основи комунікації.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: практичні заняття на тренажерах, манекенах, муляжах (накладання турнікетів, забезпечення прохідності дихальних шляхів) структуровані сценарії для закріплення навичок під тиском часу, робота в малих групах над ситуаційними завданнями та кейсами; самостійна робота та дистанційне вивчення матеріалів в Moodle.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>).

Оцінка за практичне заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. [instr_ocin21.docx](#)

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за семестр становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Індивідуальні завдання (ІЗ) сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань, оцінюються до 10 балів, що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни, при проведенні «заліку».

Підсумковий контроль (ПЗ). проводиться на останньому практичному занятті, включає контроль усіх видів підготовки (теоретичної, практичної, самостійної та інших), передбачених програмою навчальної дисципліни. Під час оцінювання знань студента, що входять до даного підсумкового заняття (ПЗ) студенту виставляється оцінка за чотирибальною шкалою, що рахується як оцінка за ПК Умовою допуску до диференційованого заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за диференційований залік становить від 50 до 80 балів.

Для дисциплін, формою контролю яких є «залік», сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 200 балів.

Оцінка з дисципліни Оцінювання дисципліни проводиться по закінченні вивчення дисципліни у формі «диф.заліку». В кінці семестру, для дисциплін, вивчення яких закінчується у поточному семестрі, а формою контролю є «залік» передбачається врахування ЗНД. Бали за ЗНД розраховуються як середнє арифметичне оцінок за вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 2 Інструкції з оцінювання (див. вище), автоматично в рамках функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД перераховується у багатобальну шкалу за таблицею 2 від 120 до 200 балів та відміткою – «зараховано», «не зараховано». **(ОД)**. $ОД = ЗНД + ІЗ + 3$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua),
Google (tehotdelknu@gmail.com),
Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Базові реанімаційні заходи. Рекомендації Європейської Ради Реанімації 2021. https://cprguidelines.eu/assets/guidelines-translations/BLS_The-ERC-Guidelines-2021.pdf.
2. Порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах. Наказ МОЗ України №441 від 09.02.2022. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text>
3. Перша екстрена і тактична медична допомога на догоспітальному етапі: навчальний посібник /Гарасюк В., Матвійчук І., Паламар І. - Медицина. 2021.- 504 с.
4. Перша допомога. Довідник для населення. Товариство Червоного Хреста України. 2021 <https://redcross.org.ua/fat/guide-firstaid/>
5. Льовкін О.А., Перцов В.І., Мирний С.П. Навчальний посібник «Базові, спеціалізовані практичні навички та алгоритми з надання екстреної медичної допомоги». Запоріжжя, 2020. – 170 с.
6. Методичних рекомендацій щодо надання екстреної медичної допомоги постраждалим на догоспітальному етапі в умовах бойових дій/воєнного стану. Наказ МОЗ України від 15.03.2022 № 488. <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0488282-22#Text>

Допоміжна

1. Рекомендації з тактичної допомоги пораненим в умовах бойових дій для медичного персоналу (Tactical Combat Casualty Care Guidelines for Medical Personnel). 2021. https://drive.google.com/file/d/1S1JorF4rsB_XcZkPFxPItzT01o2i_IVo/view
2. Перша невідкладна допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі в умовах збройних конфліктів: Навчальний посібник / Бадюк М.І., Ковида Д.В., Микита О.О., Козачок В.Ю., Серeda І.К., Швець А.В. // За редакцією професора Бадюка М.І. - К.: СПД. Чалчинська Н.В., 2018. - 212 с
3. Перша невідкладна допомога своїми руками. Що робити якщо швидка не поспішає. Д.Габбард (переклад з англ.).2019.- 336 с.
4. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап – алгоритми маніпуляції (базовий рівень). – Г.Г. Рошiн, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. – К., 2012 – 84 с.
5. Новий клінічний протокол «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап». 2019 р. <https://moz.gov.ua/article/ministry-mandates/nakaz-mozukraini-vid-05062019--1269-prozatverdzhennja-ta-vprovadzhennja-mediko-tehnologichnih-dokumentiv-zistandartizacii-ekstrenoi-medichnoi-dopomogi>

Інформаційні ресурси

1. Представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>
6. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. <http://www.mns.gov.ua>
7. Постійне представництво України при ООН <http://ukraineun.org/>
8. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>
9. Всесвітня організація охорони здоров'я. <https://www.who.int/ukraine/uk>

Зав. кафедри медицини катастроф та військової медицини _____ проф. Волкова Ю. В.